

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора Черкаського
національного університету
ім. Богдана Хмельницького
від 02.08.2023 №128

ІНСТРУКЦІЯ № 15

**з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час виконання лабораторних
робіт у навчальних майстернях та аудиторіях образотворчого мистецтва та
дизайну**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Ця інструкція містить основні вимоги з охорони праці і має на меті створення безпечних умов праці під час проведення лекційних, практичних і лабораторних занять в аудиторіях та спеціалізованих майстернях кафедри образотворчого мистецтва.

2. Учасники освітнього процесу зобов'язані:

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території освітнього корпусу художньо-графічного відділення;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поводження з електроприладами, спеціальними механізмами для роботи з гравюрою, технічними засобами навчання, хімічними препаратами, та іншими професійними засобами, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;
- проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди;
- під час проходження навчальної та педагогічної практики проходити у встановленому порядку попередні інструктажі;
- під час проведення виїзного виховного заходу проходити у встановленому порядку попередні інструктажі.

Учасники освітнього процесу та лаборант несуть безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

3. Забороняється:

- допускати до навчання студентів, які не ознайомлені з правилами безпеки і не зареєстровані в журналі проведення інструктажів;

- при ввімкненій напрузі торкатися до струмопровідних частин приладів;

- проводити самостійно ремонт устаткування;
- користуватися зіпсованою апаратурою;
- торкатися струмопровідних частин після їх вимкнення.

4. Очільники освітнього процесу та старший лаборант кафедри - забезпечують безперебійну роботу освітнього процесу, слідкують за своєчасним проведенням профілактичних та ремонтних робіт аудиторного приладдя в разі потреби.

5. При експлуатації та обслуговуванні на працюючого можуть впливати небезпечні та шкідливі фактори:

- напруга змінного струму 220 В;
- недостатнє освітлення робочої зони;
- використовувати не ліцензійні хімічні препарати;
- не провітрювання робочої зони;
- не вміле використання граверного обладнання;
- недостатня освіченість в роботі з технічними засобами навчання.

6. Лекційні, практичні та лабораторні завдання студенти виконують тільки у присутності викладача.

7. До роботи з апаратурою допускаються особи, які вивчили матеріальну частину, інструкції з експлуатації обладнання, ознайомлені з безпечними методами виконання робіт, пройшли інструктаж з техніки безпеки та пожежної безпеки, а також поставили підпис у відповідній документації.

8. Інструкція є обов'язковою для виконання співробітниками, викладачами та студентами, які проводять заняття та інші передбачені у навчальному процесі види робіт у навчальних лабораторіях кафедри та у комп'ютерному класі.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

1. Працівники, що відповідають за проведення лекцій, практичних та лабораторних робіт перед початком занять зобов'язані:

- провести зовнішній огляд приміщення лекційної аудиторії, спеціальної майстерні, спеціалізованої майстерні лабораторного устаткування;
- перевірити працездатність блоків та пристроїв лабораторного устаткування в спеціалізованій майстерні;
- перевірити справність систем енергозабезпечення, освітлення та опалення всіх аудиторій та майстерень освітнього процесу;
- про виявленні несправності обладнання, пристосувань, пристроїв, інструментів, необхідно негайно сповістити відповідального за майстерню.

2. Здобувачі вищої освіти, які починають працювати на лабораторному устаткуванні в майстерні повинні:

- ознайомитись з місцем розташування апаратури та приладів лабораторної роботи;
- ознайомитися з інструкцією по експлуатації обладнання;
- ознайомитися з інструкцією по експлуатації хімічних засобів (розчинники), олійних фарб та інших художніх матеріалів;
- отримати від викладача додатковий інструктаж (коли це необхідно) для виконання лабораторної роботи.

3. Студенти університету до початку практики (навчальної та виробничої) повинні:

- одержати від керівника практики консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;
- отримати номер телефону керівника практики для повідомлення щодо виникнення нестандартної ситуації;
- своєчасно прибути на місце практики;
- вивчити і дотримуватися правил охорони праці, виробничої санітарії;
- підготувати матеріали та організувати своє робоче місце.

При прибутті на місце практики студент - практикант повинен отримати вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці та поставити підпис у відповідних журналах інструктажу.

ІІІ. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБІТ

1. При проведенні робіт на лабораторному устаткуванні дозволяється вмикати обладнання тільки після отримання усного дозволу викладача.

1.1. Вмикання обладнання здійснювати згідно порядку, описаному у інструкції з експлуатації лабораторного устаткування.

1.2. Постійно слід пам'ятати про факт знаходження лабораторного устаткування під напругою, що може бути небезпечним для життя людини.

3.5. При виході з приміщення, навіть на короткий час, електроприводи та лабораторне обладнання повинно бути вимкнено.

3.6. Під час роботи з іншими приладами та пристроями що містять небезпечні для здоров'я людини речовини, потрібно слідкувати за їх герметичністю, не допускати впливу на них підвищених температур, тощо. При розлитті розчинника у лабораторії, всім студентам та викладачам обов'язково провітрити приміщення.

ІV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

1.3. Студенти зобов'язані:

- навести порядок на робочому місці. Здати викладачу додатковий матеріал, що було отримано для проведення лабораторної роботи;
- пам'ятати про особисту гігієну, вимити руки після роботи з хімічними речовинами.

-відзвітуватись про виконану роботу перед викладачем.

4.1 . Викладач, який відповідає за проведення лабораторних робіт зобов'язаний:

- прийняти від студентів матеріал, що був розданий для проведення лабораторних робіт;
- прийняти звіт від студентів про виконану роботу;
- вимкнути освітлення в майстерні де було проведене лабораторне заняття;
- вимкнути спеціалізовану апаратуру та прилади;
- вимкнути електропостачання в майстерні;
- провітрити майстерню (по необхідності);
- здати технічному персоналу корпусу ключі від майстерні, в якій проходило лабораторне завдання.

У. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Якщо виникла аварійна ситуація, необхідно:

- припинити роботу;
- вжити заходів щодо евакуації працівників із зони аварійної ситуації;
- огородити небезпечну зону, не допускати до неї сторонніх осіб;
- повідомити про те, що сталося, керівнику;
- вимкнути напругу перед тим, як гасити проводи чи електрокабель, які горять.

Заборонено гасити пально-мастильні матеріали, які горять, водою. Для цієї мети застосовувати порошкові вогнегасники, пісок, землю та кошму.

Домедична допомога потерпілим:

2. Припинити дію на організм факторів, що спричинили нещасний випадок і які загрожують здоров'ю чи життю потерпілого:

- звільнити від дії електричного струму;
- при необхідності винести із зони ураження;
- загасити одяг, що спалахнув;
- зняти одяг і взуття, на які попала кислота, припій, гарячий бітум або інший матеріал.

3. Визначити характер і важкість травми, найбільшу загрозу для життя потерпілого, послідовність заходів щодо його рятування.

4. Ужити необхідних заходів щодо рятування потерпілого в порядку першочерговості:

- відновити прохідність дихальних шляхів;
- провести штучне дихання, зовнішній масаж серця;
- зупинити кровотечу, накладити пов'язку тощо.

5. Викликати швидку допомогу або доправити потерпілого до найближчого медичного закладу. Підтримувати основні життєві функції потерпілого до прибуття медичної допомоги.

6. Зберегти обстановку на місці аварії, якщо це не загрожує життю і здоров'ю працівників. Виконувати всі вказівки керівника щодо усунення аварійної ситуації.

Номера телефонів в екстрених ситуаціях:

- пожежна охорона **101**;
- швидка медична допомога **103**;
- газова служба **104**.

Начальник відділу охорони праці

Л. Я. Сухова

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

_____ В. М. Мойсієнко

Проректор з адміністративно-
господарської діяльності

_____ Ю. Г. Удовенко

Начальник відділу з питань
ЦЗ, ПБ та БЖД

Погрібний

_____ Н. О. Медведь

Юрисконсульт

_____ А.В. Михальченко

Голова профкому

_____ І.І.
